

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 166g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 12 alin. (1) lit. c) din
Legea nr. 59 din 28 aprilie 2005 cu privire la leasing
*(drepturile locatorului în cazul în care
locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului)*

CHIȘINĂU

15 noiembrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 15 noiembrie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 15 noiembrie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 12 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 59 din 28 aprilie 2005 cu privire la leasing, care prevede că locatorul are dreptul „să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația pagubelor și/sau cu restituirea bunului, în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului”, ridicată de către dl avocat Pavel Pitihin, în dosarul nr. 2c-510/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 15 noiembrie 2018 de către dna judecător Violeta Gârleanu de la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 5 octombrie 2016, S.A. „Maib-Leasing” a formulat o cerere de chemare în judecată față de pârâții S.R.L. „Inter Trade Investment Company” și dl Oleg Gonța privind încasarea datoriei.

4. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Pavel Pitihin a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația pagubelor și/sau cu restituirea bunului, în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului” din articolul 12 alin. (1) lit. c) al Legii nr. 59 din 28 aprilie 2005 cu privire la leasing.

5. Prin încheierea din 12 noiembrie 2018, instanța de judecată a admis ridicarea excepției și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea soluționării ei.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 59 din 28 aprilie 2005 cu privire la leasing sunt următoarele:

Articolul 12

Drepturile, obligațiile și răspunderea locatorului

(1) Locatorul are dreptul:

a) să cesioneze sau să dispună în alt mod de drepturile sale asupra bunului sau de drepturile care rezultă din contractul de leasing. Cesiunea sau dispunerea în alt mod nu-l degreveză pe locator de obligațiile ce rezultă din contract și nici nu schimbă natura sau regimul juridic al contractului;

b) să folosească bunul în calitate de gaj în obligațiile sale față de terți dacă contractul de leasing nu prevede altfel;

c) să ceară achitarea integrală și înainte de termen a ratelor de leasing ori să rezilieze contractul, cu reparația pagubelor și/sau cu restituirea bunului, în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului;

d) să îmbine calitatea de locator cu cea de vânzător (furnizor) dacă acest fapt este prevăzut în contractul de leasing;

e) să solicite locatarului documentele ce reflectă starea lui financiară.

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Autorul excepției a menționat că modul în care legislatorul a reglementat soluțiile puse la dispoziția locatorului prin prevederile articolului 12 din Lege face dificilă adoptarea de către locatar a unei conduite în raport cu obligațiile sale rezultate din contract, norma de drept fiind imprecisă și imprevizibilă.

9. De asemenea, autorul consideră că locatarul pierde atât dreptul de proprietate asupra ratelor de leasing achitate locatorului, cât și dreptul de proprietate asupra bunului.

10. Potrivit autorului excepției, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 4, 7, 9, 20, 23, 46, 54 și 127 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii cu privire la leasing, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate ridicată de către dl avocat Pavel Pitihin, în dosarul nr. 2c-510/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Curtea observă că contractul de leasing este un contract consensual prin care părțile își manifestă voința în modul prevăzut de Legea cu privire la leasing și se obligă reciproc și cu titlu oneros, urmărind realizarea unui profit propriu. Locatorul primește ratele de leasing plătite periodic de către locatar, din care obține și un venit, iar locatarul beneficiază de folosința bunului pe perioada derulării contractului și la final, dacă dorește, poate răscumpăra bunul.

15. Curtea menționează că articolul 12 alin. (1) lit. c) al Legii cu privire la leasing stabilește drepturile locatorului în cazul în care locatarul încalcă în mod esențial clauzele contractului.

16. Având în vedere faptul că Codul civil reprezintă dreptul comun pentru obligațiile contractuale și de altă natură, pentru raporturile patrimoniale și personale nepatrimoniale conexe acestora, Curtea subliniază că dispozițiile Legii cu privire la leasing trebuie coroborate cu dispozițiile relevante ale Codului civil. Curtea observă că articolul 735 din Codul civil prevede că o parte poate rezolvi contractul dacă există o neexecutare esențială din partea celeilalte părți. Articolul 735 alin. (2) prevede

următoarele circumstanțe care pot determina neexecutarea esențială, și anume: neexecutarea privează substanțial creditorul de ceea ce acesta se aștepta de la executarea contractului; executarea întocmai a obligațiilor ține de esența contractului; neexecutarea este intenționată sau din culpă gravă; neexecutarea dă temei creditorului să presupună că nu poate conta pe executarea în viitor a contractului. Aceste circumstanțe sunt valabile și pentru situația prevăzută la articolul 12 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la leasing.

17. Prin urmare, pentru că dispozițiile contestate trebuie interpretate în coroborare cu dispozițiile relevante ale Codului civil și pentru că dispozițiile Codului civil referitoare la semnificația „neexecutării esențiale” sunt clare și previzibile, Curtea nu poate accepta critica autorului sesizării din această perspectivă.

18. Curtea reamintește că cerința previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, chiar din textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt consecințele ce ar putea rezulta după comiterea unei anumite fapte.

19. Curtea observă că norma prevăzută la lit. c) a alin. (1) al articolului 12 reprezintă o sancțiune stabilită de către legislator ca un mijloc de constrângere pentru locatar care nu și-a executat voluntar obligațiile sale ce rezultă din clauzele contractului de leasing. Locatorul are două opțiuni: să solicite achitarea înainte de termen a ratelor de leasing sau să rezilieze contractul, cu repararea pagubelor și/sau cu restituirea bunului.

20. Totuși, prima parte a prevederii acordă locatorului dreptul de a înlocui sancțiunea de reziliere a contractului cu o achitare anticipată, de la locatar solicitându-se achitarea ratelor de leasing integral și înainte de termen. În acest caz, contractul nu se reziliază, bunul rămânând în continuare în posesia și folosința locatarului.

21. Legea cu privire la leasing în articolul 9 alin. (1) prevede că locatorul își menține dreptul de proprietate asupra bunului dat locatarului în posesiune și folosință temporară. Prin urmare, măsurile stabilite de Lege au drept scop asigurarea protecției dreptului de proprietate al locatorului, garantat de articolul 46 din Constituție.

22. Așadar, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 12 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 59 din 28

aprilie 2005 cu privire la leasing, ridicată de către dl avocat Pavel Pitihin, în dosarul nr. 2c-510/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 15 noiembrie 2018
DCC nr. 138
Dosarul 166g/2018